

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	6 frt — kr
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Megjelenik hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond-
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr, s minden egyszeri közlés
után 30 kr bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyíltér“ rovatban
közlendő cikkekért soronként
10 kr fizetendő.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁBAN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyíltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

T. vidéki előfizetőink a lap szétküldésében előfordulható rendetlenségek s egyéb kellemetlenségek kikerülése céljából sziveskedjenek jövőre a postai utalványokat egyenesen kiadó-hivatalunkhoz Kézdí-Vásárhelyre czímezni.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A kolera.

A fekete asszony csókjainak lehelete megfertőztette már a főváros levegőjét is és gyilkos bacillusokat szórt szét a léghőben. Tőle ébredt föl a fekete halál.

A mitől rettegünk, az bekövetkezett! A fiúmai halál átköltözködött Budapestre és fekete lobogóját kitűzte szép fővárosunk fölé. És ennek a lobogónak a nyelét tartja kezében a — kolera! Már első fellépésekor párosan szedte

áldozatát, tehát komoly fenyegetődzés jellegével lépett a határba. Nem nagy urak palotáiban tesz látogatást, hanem a szegények szűk lakásaiban; ott, a hol könnyebben megszorul a levegő, a hol rakáson laknak az emberek; ott, a hol a csatorna bűzös levegője vegyül a tüdőnek szánt éltető léggel.

A főváros municipiuma hatalmas munkához fogott, ámbar a kolera még nem nevezhető járványos jellegűnek.

És ettől mentse is meg bennünket az ég hatalmas ura!

Hatalmas eszközök állanak a főváros rendelkezésére, hogy a rut halált csirájában elfojthassák s tovaterjedését meggátolhassák.

De hogy ezt megtehessek, félre kell tenni minden egyéb munkát és egyedül kizárólag a levegő megtisztására, az egészségtelen lakások kiürítésére s más sürgős intézkedésekre kell legelsőbb gondolnia.

Hadsereg nélkül a vezérek nem viselhetnek háborút. Nép nélkül állam, polgárság nélkül a város is olyan, mint a hadsereg katonák nélkül. Mentse meg tehát a népet, a polgárságot az állam, a főváros. Adjon nekik egészséges, tiszta levegőt, és a mi ellen annyi a panasz, tiszta friss vizet.

A lakosság pedig ne ijedjen meg! Az ijedség gyávává teszi az óriást s a gyáván legkönnyebben hatalmaskodik az ellenség.

Jaj a csüggedőnek! — mondja a példabeszéd.

Minden betegség ellensége a tisztaság. A tisztaság elűzi a poklot, elkergeti a kolerát. Tartsuk tisztán magunkat, tartsuk tisztán a lakást, az udvart, a ház környékét; az árkokba szorult vizeket vezessük le messzire, a község beltelkén levő mocsarakat ki kell száritani, nehogy bűzös kigőzölésük megfertőztesse a levegőt. És mindenekfölött legyünk magunk is tiszták. Tartózkodjunk a túlérett gyümölcs evésétől, a rossz bor, rossz sör ivásától. Ígyünk tiszta friss vizet. Ez jobb a rossz bornál.

A mértékletes életmód a legjobb orvosság a halál ellen; ezt még a kolera is elkerüli.

Legyünk tehát mértékletesek, gondoljunk önmagunkra és környezetünkre s akkor nem kell félnünk a kolerától, mely a nagy város fölül fenyeget bennünket.

A vidéki városok is tegyék meg kötelességüket!

Legyenek résen!

F — f.

Országgyűlés.

Háromhavi szünet után szombaton ült össze mind a két ház. A képviselőháznak nem csak látogatott, hanem egyúttal igen érdekes ülése is volt. Két interpelláció tételét. Horváth Boldizsár és Irányi Dániel intéztek kérdést a miniszterelnökhöz a bolgár bonyodalom tárgyában, kifejezést adva amaz általános elégtelenségnek, melyet Orosz-

ségben is. Ez utóbbi állásában már több ízben kitüntette magát.

Még csak a közelmúltban vált meg a bécsi udvari operától az utólráhetlen Beck János barytonista, kit évtizedeken át uralt az énekesek ligája.

Ehnn Berta asszony, ki a múlt évben nyugdíjaztatta magát, annyira kitüntette magát szerepeiben (Ágotha, Bertha), hogy egyelőre nincs oly sopran-énekesnője a bécsi dalszínháznak, ki őt helyettesíthetné.

A „Burg-színház“, a világ ez egyik legelső drámai színháza, mindig büszke lesz arra, hogy deszkáin egy oly művész működik, mint Sonnenthal Adolf, kinek méltó utóda lesz Róbert Imre (családi nevén: „Magyar“), ki már ma is kedvence a bécsiéknak.

Berlinben — a másodrangú színészek-töleltekintve — nem kevesebb, mint tizenkét jeles magyar színművész játszik elsőrangú szerepeket.

Krolp-Voggenhuberné asszony, egykor a nemzeti színház tagja, jeles drámai énekesnő, kiváló helyet foglal el a berlini kir. udvari operaházban. Férje Krolp ugyane színház pompás bassistája. Érdekes, hogy a berlini udvari színházak törvényeinek értelmében házaspárnak nem szabad együtt fellépnie, sőt nem szabad egy és ugyanazon színházban működnie. Az itt em-

országának Bulgáriában való szereplése nálunk keltett. Az ülés következőkép folyt le:

Az elnök üdvözlöi a ház tagjait, a kik viszont élénken megjeljenzik az elnököt.

Rakovsky felolvassa az ülészakas megnyitására vonatkozó királyi leiratot, mire az elnök magától ez ülészakára a képviselők rokonszenvébe ajánlja. Erre megteszi a szokásos bejelentéseket, egyebek közt tudomására juttatva a háznak Tischler Vinceze halálát is.

A beérkezett kérvények felolvasásánál a szelsőbal megjelenezte azokat, melyek a Janszky-ügyre vonatkoznak.

Miután az elnök kijelentelte, hogy a kérvények ki fognak adatni a kérvényi bizottságnak,

Helfy Ignác kért szót. Azt hiszi, hogy e kérvényeket nem lehet elválasztani az ismert királyi kéziratától és hogy a ház csak ennek alapján intézheti el azokat. Kéri tehát az elnököt, intézkedjék, hogy a kir. kézirat hivatalosan közöltessék a házzal és hogy a kérvények jég most ne utasítsanak semmiféle bizottsághoz. (Helyeslés a szelsőbalon.)

Tiszta Kálmán megjegyzi, hogy a bizottsághoz való utasítás a házszabályokon alapszik. A kir. kézirat pedig a hivatalos lapban volt közzételve; az tehát kétségbe nem vonható hiteli hivatalos okmány, melynek más hivatalos alakban való közlése se nem szokásos, se nem szükséges. (Helyeslés jobb-felől.)

Az elnök Helfy felszólalására szintén azt feleli, hogy ő teljesen a házszabályok értelmében járt el.

Ezután Ugron Gábor felel Tiszának. Igen természetesen, — úgy mond — hogy ez szokatlan eljárás, de szokatlan magában az is, hogy miniszterelnökhöz királyi kézirat bocsátatik oly ügyekben, melyek az ország-

lított két művész azonban oly erős támasza a dalszínháznak, hogy kivételt tettek velük.

Ghillányi Janka altistanő, Oberhauser Rudolf barytonista, Ernst Henrik tenorista és Liebau Gyula tenor-buffo szépen egészítik ki a berlini opera ensemble-jét.

A berlini „Schauspielhaus“ elsőrendű tagjai közé számíttuk első sorban Ludwighot a berliniek bálványát. Bárkány Mária, ki a múlt évben a budapesti német színházban mutatta be művészetét, valamint Kahle jellemszínész szintén ezen intézet kebelébe tartoznak.

A recitáló színművészetnek Berlinben még egy sokkal hívatottabb tanyája van, mint az udvari színház, és ez a „Deutsches Theater“, melyet három évvel ezelőtt alapított L'Arrouge ismert író Barnay Lajos és Friedmann Siegwath kitűnő híri házánkfai segítségével. Itt ünnepelték Ramazetter Jolánt, ki eleinte magyar művésznő volt.

Nem messze a német birodalom fővárosától ismét csak magyar színművészekkel találkozunk.

Majnai Frankfurtban Lederer Jose (Lederer József) működik szép sikerrel. A hamburgi Stadttheaterben Pollák Teréz szubrett, ezelőtt a berlini opera kedvelt tagja,

A „Székelyföld“ tárczája.

Magyar művészek külföldön.

(Eredeti tárcza.)

A chauvinismus vádja hazánk ellen folyvást hangzik a nagy német lapokban. A nagy „Kulturvolk“ apraja-nagyja szid bennünket és folyton szemünkre veti, hogy kulturánkat tőle „loptuk“ el. Eközben büszkén mutat műintézteire és színházaira, mint a melyek a kulturális tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Nem tagadhatjuk, hogy a német kultúrától sokat tanultunk, de egyszersmind mi magyarok is büszkén verhetünk mellünkre, mert am kik azok a nagy művészek, a kiknek a hatalmas Németország a művészet terén annyi meg annyi sikert köszönhet?

Van köztük francia, lengyel, román, magyar, no meg hát — német ember is.

Az idegen nemzetiségek közül azonban egyet sem találunk oly nagy számban képviselve, mint a magyart.

Chavinismussal vádolnak bennünket, kik elég háládatlanok vagyunk saját szülőteink iránt, kik a külföldön aratnak babért és dicsőséget, a helyett, hogy mi haza hívókat és itthon élveznők művészetüket.

Nincsen a művészetnek egyetlen egy oly ága sem, a melyben magyar ember ne excel-

lál; sajnos, hogy e kittingeségek legnagyobb része idegenek közt kénytelen állást és kenyeret keresni, mert saját hazájukban vagy nem méltányolják eléggé, vagy pediglen nincsen működésének tere.

Nem akarjuk itt felsorolni mindazon nagy hazánkfait, kik a nyilvános szereplés színhelyéről már letértek vagy pediglen a jobb világba szenderültek. Csak Liszt Ferenczet kellene említenünk és az egész világ értelmisége bámulva hajol meg e név előtt.

Mi tehát csupán a külföldön élő, magyar nemzetiségű művészek legjavából ragadunk meg egynehány nevet, hogy megmutassuk, miszerint különösen a németeknek nincs annyi joguk és okuk az ő „speciális“ művészetükre hi vatkozni.

Vegyük első sorban azon város műintézteit kissé behatóbban szemügyre, mely mind távolság dolgában, mind pedig politikai viszonyainkat tekintve, legközelebről érint bennünket.

Ott van tehát Bécs városában a cs. kir. udvari operaház, melynek kebelében ott találjuk Nádayné Katalin asszonyt, Náday Ferencz jeles színművészünk nejét, kit mint kiváló szubrettet folytonosan ünnepel a bécsi közönség és a kritika.

Stoll Agoston jó hirnövű tenorista szintén a színházat szolgálja, még pedig nemcsak mint előadó művész, hanem rendezői minő-

gyűlésen már tárgyalattak; valamint általában nem találom helyesnek és valóban rendkívüli, hogy országos felháborodást keltő és közjogi kérdéseket érintő ügyek alkotmányos országban egyszerűen királyi kézirat-talintéztessenek el. (Ugy van! a szélsőbalon.) Csatlakozik Helfy indítványához.

Az elnök, Csánády Sándor és Tisza Kálmán felszólalásai után Helfy visszavonja indítványát, minthogy meg van győződve, hogy a körülmények kényszerűsége ugysis oda viszi az ügyet ama célhoz, melyet elérni ohajtott.

Következik Horváth Boldizsár interpellációja a bulgáriai események tárgyában. Röviden összegezve a Bulgáriában történeteket, kifejezi amaz aggodalmát, hogy most maga a bolgár nép és hadsereg is a körülmények ellenállhatlan kényszerénél fogva elvégre ama hatalom karjai közé veti magát, a mely egyedül volt képes akarát minden körülmények közt érvényre juttatni, s a melynek ellenében a többi Európa merőben tehetetlennek bizonyult. Így az önálló Bulgária helyett, mely már-már védsánczózá fejlődött az orosz terjeszkedés ellenében, lesz olyan Bulgária, mely orosz aknateleppé fog átalakulni a török birodalom és a többi balkán népek ellen.

Az agresszív hatalomnak minden újabb engedmény táperőt kölcsönöz; foglalónak tekint, mely feljogosítja újabb engedmények követelésére. Kivált ránk nézve az az egyedüli helyes politika, melyet Szerbia irányában inauguráltunk és követünk mai nap is; reánk nézve életkérdés az, hogy a Balkán-félszigeten szabad és független államok alakulását mozdítsuk elő (Élénk helyeslés) s hatalmunk összes súlyát merlegbe vessük ezen önállóságának fentartására és biztosítására. (Helyeslés.)

Sándor bolgár fejedelem elejtése tehát nem tisztán személyi kérdés. Ő a szabad és önálló Bulgária elvét képviselte. Beune ez az elv bukott el szemben amaz elvvel, a mely Bulgáriából orosz vazallus tartományt akar teremteni. Komoly aggodalmak nyugtalanítják a nemzetet, lázas ingerültség rezgi át az országot. A nemzet, a mely két évtizeden át áldozatot áldozatra halmozott, hogy képessé tegye e monarchiát, megvédeni életérdekeinket a Keleten, megdöbbenve áll ma a kérdés előtt: ha annyi áldozat után reánk nézve ily kedvezőtlen alakulások mehetnek végbe a Keleten s végbe mehetnek akkor, a midőn Európának ez idő szerint egyik leg-hatalmasabb, sőt, lehet mondani, irányadó hatalmával állunk a legbensőbb szövetségben, (Helyeslés a baloldalon) akkor miben áll a hozott áldozatok haszna, s akkor mi

képezi egyik oszlopát Pollini igazgató ur — pénztárának.

Végre Basch Vilmos doctort kell fel-említenem, ki budapesti születésű és öcsese a bécsi „Extrablatt” egyik szerkesztőjének, Basch Lajos doctornak. A művész néhány évvel ezelőtt a budapesti nemzeti színházban vendégszerepelt, és daczára a nagy sikernek, melyet itt elért, nem szerződött. Legutóbb Rotterdamban énekelt elsőrangú baryton szerepeket; a mult héten Stanton, az amerikai német opera igazgatója, szerződ-tette fényes feltételek mellett. Ezzel kapcsolatosan még Mannheit Gyula barytonistára és Udvardy tenoristára emlékeztetek, kik közül az első a düsseldorfi közön-ség halmozza el kegyének jeleivel, míg az utóbbi Wiesbaden jelesebb művészei közé tartozik.

És most, nyájas olvasó, hadd szóljak még egy külföldön élő magyar művészről, ki ugyan már itthon is jelét adta kitünő tehetségének. Ha kicsinyes, sárga irigység szülte dolgokkal el nem keserítik életét, úgy talán még ma is körünkben lehetne. A művészet egyik fágáról, melyben már nevet szerzett magának, lelépett, hogy más téren annyival nagyobb díszségegre tegyen szert.

Pálik Béláról, a jeles festőről, szól a nóta, ki, mint tudva van, végleg az ének-művészetre adta magát s három év óta Dü-s-seldorfban lakik, a honnan eddig már Európa leghíresebb ének-mestereit fölkereste hang-jának kiképzése végett. A művész olasz és

értelemmel és értékkel bír nekünk a német szövetség? (Mozgás.)

Tekintettel a nemzet ez iránti aggodalmaira, a szónok a következő kérdéseket intézi a miniszterelnökhöz:

1. Való-e, hogy külügyi hivatalunk I. Sándor bolgár fejedelem esetleges eltávolításába és illetőleg elejtésébe bizonyos feltételek mellett már előzetesen beleegyezett, és melyek voltak ezek a feltételek?

2. Ama szövetséghez, a mely közöttünk és a német birodalom között fennáll, hozzájárult-e az orosz birodalom is, azaz: kettős vagy hármas szövetséggel van-e dolgunk? (Mozgás.)

3. Nyújtott-e és minő biztosítást nyújtott az orosz hatalom akár e szövetségben belül, akár e szövetségben kívül arra nézve, hogy távol tartja magát nemcsak a fegyveres, de minden olyennél beavatkozástól, a mely a Balkán-félsziget, különösen pedig Bulgária népeinek szabad elhatározását megakadályozná?

4. Ha Oroszország ama törekvései ellenében, hogy a Balkán-félsziget egyik vagy másik pontját kizárólagos vagy túlnyomó befolyása alá vesse, monarchiánk előbb vagy utóbb kénytelen lenne erkölcsi vagy fegyveres hatalmának súlyát a merlegbe vetni, emez eséllyel szemközt a német birodalom, mint szövetségeseink, a szövetség értelmében milyen álláspontot foglalna el? (Helyeslés.)

Erre Irányi Dániel interpellációja következett. Nem fogadhatja el Horváth ama feltevését, hogy a szófiai események külügyi kormányunk előleges tudomása nélkül történtek. De a többiekre nézve egyet ért vele. Ő is hangsúlyozza annak szükségét, hogy a Balkán-félszigeten önálló államok alakuljanak, s végre ő is ugyanazokat a kételyeket táplálja a német szövetséget illetőleg. Interpellációja kérdései bár részletesebbek a Horváthénál, de lényegükben ezekkel azonosak.

Irányi beszéde után Tisza Kálmán kijelentette, hogy az országgyűlés elnapolását a kormány nem fogja kérni, s ezzel az ülés véget ért.

A főrendiházról.

Sennyei Pál br. elnök üdvözlí a főrendeket és utalva a helyzet és az elintézésre váró tárgyak nagy horderejére és fontosságára, támogatásukat kéri. Beszédét a király éltetésével fejezi be.

Miután elhatározott, hogy a legközelebbi ülés október 9-én lesz, a főrendek szétoszlottak.

Kossuth Lajos a bolgárországi tragédiáról.

— Levél Helfy Ignácához. —

Hazánk nagy fiát Helfy Ignác országgyűlési képviselő felkérte, hogy a Kelet nagy

német ének-mesterektől vett leckéket, s a folytonos iskolázás alatt hangját annyira ki-művelte, hogy ma Európa legkitünőbb és phänomenális hanganyaggal bíró tenoristái között foglal helyet. A kinek, mint e sorok írójának, alkalma volt Pálkit hallgatni, ha csak némiképen szakértő, osztozik véleményemben, hogy a Mierzwinsky-k Götze-k és Böltele-k elenyésznek egy oly fényesen ragyogó csillag mellett, a milyen Pálki Béla. A művész nem kevesebb, mint 32 opera elsőrangú szerepeit tanulta be, ezek között valamennyi, a repertoiron levő Wagner-opera első tenorszerepeit. Szerződési ajánlatok közül bármikor választhatna, azonban ő előbb teljesen be akarja fejezni tanulását. Ez okból Müller Róbert (egykori budapesti szinigazgató), az olmtüzi városi színház igazgatójának ajánlatát fogadta el. Olmtüzből a jelen színi idényben fog énekelni; még pedig csupán azért, hogy betanult 32 szerepéből gyakorlati próbát is vegyen s így az összejátekban is routint szerezen magának. A művész mint vendég fog fellépni, és a jövő évben már valószínűleg valamelyik világáros operaházában fog tündökölni.

Vajha adná az ég, hogy ez be ne következék, mert Pálki, ki tiszta, jóízű magyar, hatalmas oszlopa lehetne a m. kir. dalszínháznak.

Felhívjuk reá Keglevich István gróf intendáns figyelmét.

Kárpáth Lajos.

kérdésének mai nagy kérdéséről nyilatkozzék az ország tájékoztatására.

Kossuth egy hosszú nyílt levélben, melynek dologi részét alább közöljük, kijelenti, hogy a keleti kérdéssel nagy tanulmányanyag áll nála készen, s meg is fog az jelenni földolgozva, az iratok egyik kötetében.

Érdekes, hogy Kossuth nézte a keleti dráma felől Ausztria, Magyarország s a közös dinasztia érdekazonosságából indul ki. Ez a jelen levélnek is alaptétele.

Kossuth a kérdést két pontban tárgyalja s aztán levonja a klonkuziókat. A levél így hangzik:

I. A keleti kérdés, a minővé azt a bécsi kabinet nemcsak téves, de határozottan mondom, végeredményében az öngyilkosság határát suroló közrejátszása mellett fejlődött, orosz hatalmi terjeszkedés kérdése.

Ez a hatalmi terjeszkedés veszélyes Európa szabadságára, de legközvetlenebbül kiszámíthatatlan következtései katalizmákkal fenyegeti hazánkat, az osztrák birodalmat, és a Habsburg-Lotharingai házat, mely három tényezőnek érdekei jól felfogva e kérdésben összesnek, szolidárisok.

E veszélyt diplomatikai pepecselésekkel nem lehet elhárítani, azoknak mindig csak az az eredménye, hogy ha az orosz két lépést tesz előre hatalmi terjeszkedésének útján, azokból a mostani augurok (értsd diplomaták) legalább is egyet mindig szankcionálnak s még kérkednek vele, hogy nem mindketőt szankcionálták: de az eredmény az, hogy az orosz egy lépést nyert előre, még pedig európai szankcióval s azzal a nyert lépéssel hidat szerzett magának újabb két lépésre, melyekből legalább is egyet megint szankcionál az európai diplomácia. Nem könyv nélkül beszélék, történelmet beszélék; így duzzadt fel az orosz hatalom Európa szabadságának veszedelmes, hazánkat pedig s vele Ausztriát és uralkodóházát katalizmákkal fenyegető arányokra.

Ebben tehát halgaság reményleni „sheer non sense”, a mint az angol mondaná.

A másik ut pedig, melyre a bécsi kabinet a rövidlátó kapzsóság szenvedélye tántorítá, értém a prédában osztozkodást, a mellett, hogy szivháborítólág erkölcsstelen, még ítörtözatos ostobaság is. Nem villámhárító, hanem villámvonzó; a mit az orosz foglal, az neki növeli hatalmát; a mit a bécsi kabinet foglal, az az ő hatalmát elforgásolja; az orosznek minden lépésnyi foglalás hid is, eszköz is további foglalásra; a bécsi kabinetnek minden lépésnyi foglalás nehézség annak megőrzésében, a mije van; amott erőszerzés a támadásra, itt erővesztés a védelemben; a mit az orosz rabol, azt ő viszi, a mit a bécsi kabinet rabol, az őtet viszi, hová viszi? az orosz boa constrictor gyűrűi közé, az orosz krokodilus tátott szájába. Ez az expediens, melybe a bécsi kabinet oly ostobán beleszeretett, annak az embernek bölcsessége, a ki olajat öntött a tűzre, hogy azt eloltsa. Jegyezze meg ezt magának a magyar nemzet, mert ez igazság.

Tehát: mi következtetést lehet józan ész-szel abból a tényből levonni, hogy a keleti kérdés orosz hatalmi terjeszkedés kérdése? Más következtetést józan ész-szel levonni lehetetlen, mint azt: hogy az orosz hatalmi terjeszkedést amott keleti szomszédunkban semmi szín alatt, semmi formában nem kell megengedni, annak ellent kell állani minden áron, mert itt létérdek forog fenn; a létérdek tekintete pedig oly óriásilag kimagasló tekintet, hogy ahhoz viszonyítva minden más tekintet nyomoruságos arányokra törpül.

Ez a keleti kérdés lényegének egyik oldala.

II. A mióta az orosz a maga hatalmi terjeszkedésének ormára ismét a bécsi kabinetnek az öngyilkosság határát suroló közrejátszásával, a mult háboruban a szláv ügy zászlaját tűzte ki, az orosz hatalmi terjeszkedés a panszlávizmussal van kombinálva.

Ez a keleti kérdés lényegének másik oldala.

E polip ellen a legbiztosab — több! az egyedüli biztos, egyedül sikeres mentőszér a szláv faj, vagy ha ném is ilyen, de szláv nyelvet beszélő nemzetek nem-

zeti függetlenségének biztosítása s nemzeti individualitásuk megőrzése, kifejtése.

Azt senki kedvéért, senki rábeszélésére — habár százszor Bismarcknak hívják is a rábeszélőt — nem kell, nem szabad az osztrák-magyar monarchiának megengedni, hogy az ily nemzetet az orosz, akár erőhatalommal a maga horgára akassza, akár ármánnyal hálójába kerítve, a panszláv-czárizmus világfelforgató ambíciójának eszközévé tegye; ezt az osztrák-magyar monarchiának nem szabad megengednie, hanem önfentartási kötelessége bátorítani az ily nemzetet kitartásában, megértetvén vele, hogy függetlenségének biztosítására, nemzeti individualitásának megővésére orosz erőszak s orosz ármány ellen az osztrák-magyar monarchia egész erejére bizon-számíthat.

Ezt a politikát az osztrák-magyar monarchiának az önfeltartás kötelessége parancsolja; ez nem rokonszenv, nem politikai nagylelkűség kérdése; saját jövőnk biztonságá fogor itt fenn; azért említem ezt, mert midőn az utóbbi háboru alatt egy tözsgyökeres magyar város (gondolom Eger) az orosz hatalmi terjeszkedés meggátolására vét, vagyónát küldöttésgileg felajánlotta, Tisza miniszterelnök valami olyas frázissal torkolta le a hazafias ajánlkózt, hogy a magyar vért nem szabad idegen érdekért pazarolni. Hát neki ama gát fentartása, mely az orosz hatalmi terjeszkedésnek útját állotta, idegen érdek volt! Csodálatos észjárás egy magyar miniszternél, ha ugyan észjárás s nem csupán a bécsi kabinet aberrációinak meghódolási czafrangos szójárása volt. Ez a mi ügyünk, mert csak ily irányu politikával lehet azt elérni, hogy az a boa constrictor megcsontkissáék, annak a polipnak testéről csápok metszessenek le.

Bismarck herczeg attóli félelmében, hogy az oroszoknak eszébe juthat egy kissé francziáskodni, felcsap hakozáknak, ha neki tessék; fel is csapott; ezt a kozákoskodást a német nemzet előbb-utóbb keservesen meg fogja sínyleni; de hát ez az ő dolguk: hanem az osztrák-magyar monarchiának senki kedvéért nem szabad magát az orosz uszályhordozójává degradálni, nem szabad az orosz világhatalmi ambíciójának szekerét tolni; mert ha ezt teszi, saját maga alatt vágja a fát, saját magának vesztére tör.

Ennyiből áll a dolog lényege; így állott a kérdés a mult háboru alatt, így áll most is „hinc omne principium huc refer exitum.”

Ez az én felfogásom s Istenemre mondom, ez, s csak is ez a tényállás logikájának megfelelő felfogás; e felfogás megismertetése végett nekem nem volna szükségem újabb fejtegetésekbe bocsátkozni, mert én a kérdés lényegét tíz év előtt ily irányban annyira indokolva kifejtettem, hogy a mig a bosnyák foglalás ténye köpenyefordítást nem idézett elé, felfogásom lényegét meg a kormánypart közlönyei is mennyire magukénak vallották.

Aztán nemzetünk e kérdésben nem is szorult az én szavamra; látok, olvasok én a külföldi politikai színezetű magyarországi lapokban e tárgy felől oly talpraesett fejtegetéseket, melyek ugy a tényállásra, mint annak logikájára annyi világot árasztanak, hogy a mivel én ahhoz hozzájárulhatnék, csak úgy vehetné ki magát, mint fényes nappal a mécspislogás.

Nem a helyes felfogás, nem az értelem hiányzik Magyarországon, hanem a határozottság, a tetterő. Majd a haza érdekét háttérbe szorító pártérdek, — az ujjabkori parlamentarizmus súlyos átka, mely annak hitelét tönkre teszi; majd annak a tudatnak kebelnyomasztó lidércze fog ki az értelmek, hogy még annak a csonka, béna, annak a nagy állami érdekek közül pusztán alaki értékű alkotmányosságnak is, melylyel az ország most bír, nincs semmi realis biztositéka; — (ha még volt, a ki e tekintetben magát illuziókban ringatá, azt egy bizonyos királyi kézirat ugyancsak kiábrándíthatá) eanek a lidércnyomásnak következtése, hogy akármit sugall is az értelem, akármit sajog is a hazafi-szív, akármit zugolódik is a kebelben a kisbíró, ott, a hol nagy nemzeti érdekek súlyát kellene határozottan

belevetni a politika mérlegébe, az a tekintet kerekedik felül, hogy nem tanácsos a bécsi kabinetpolitikával surlódásba keveredni, mert az lehetne belőle, hogy az a biztosíték-talan alkotmányosság amolyan Andrásy-emlékü verébropot veszen. Hát mindenre Amen mondatik, a mit a hatalom akar vagy teszen, és semmi sem merészeltetik, a mit nem akar. A ki — mint én — így a távolból szintelen (akromatikus) tüvegen át nézi a dolgok folyását, lehetetlen idegessé nem lennie ama kinos erőlködés láttára, a mely kifejtetik, hogy a dialektikai ügyesség meggyőződés színében tüntesse fel azt, a mi csak lidércnyomás, a mi csak félsz. Fauszt prológiájában a sátnát azt mondja az Urnak: „Az ember mindig olyan leszen, a minőnek teremtetted”; — bizony gyarlónak teremtette; hát hiszen meglehet, hogy itt-ott kivételképen a személyes önzésnek is van része ama aposztáziákban, ama köpenyegfordításokban, melyeket korunk Magyarországon fölmutat, de én azoknak főindokát nem szennyes önzésben, hanem ama lidércnyomásban, ama félszben gondolom rejleni.

A nemzet zöme pedig mindenbe szépen beletörődik, a mit alkotmányos formákban nyakába varrnak. Nagyon simulékony, nagyon hunyász fajú lettünk. Igen nagyon. Értik a dolgot Magyarországon, tökéletesen értik, még azokban a rétegekben is értik, a hol a magasabb értelmi fejlettséget a hazafias ösztön s az egészséges józan ész pótolja, mely a magyar népnél oly közönséges. Hát nem ebben van a baj, hanem abban van, hogy ép a minő általános a hősiesség bátorság fajunknál, a polgári bátorság ép oly ritkává lett. Ebben nagyon megfoghatkozott fajunk az utóbbi idők alatt; nem mindig volt így; de hiába! az intézmények visszahatnak az erkölcsökre.

Ebben van a baj s e bajon az én szavam bizony nem segíthet. Talán majd segít valami véletlen, ha időközben valamely oly végzetlen bevégeztet tények iszákja nem akasztatik nemzetünk nyakába, hogy még a szerencsés véletlen is későn jön.

El akartam Önnek mondani az okokat, melyek úgy hatnak reám, hogy bizony „invita Minerva” fogok tollat kezembe a végett, hogy aktualitási kérdéshez szóljak hozzá.

De hát előttem áll a tekintet, hogy a keleti kérdés, a mint fejt újra felüté, hazánk létérdekét irtóztatós mértékben fenyegeti; előttem áll az, hogy e kérdésben Bismarck herczeg kozákoskodása oly meghunyászkodásba terelte bele a bécsi kabinetet, hogy a mint a következtetésekre gondolok, a szó szoros értelmében elborzadok; aztán az összefüggés, mely a Bulgáriára gyakorolt orosz nyomás és a bécsi udvar által a keleti kérdésben folyvást követett politikai irány közt fennforog; az a körülmény, hogy a szófiai attentátum mezébe burkolt orosz államcsíny s a kisszingeni és gasteini találkozásokkal s egy osztrák főherczeg szent-pétervári látogatásával oly csodás „véletlenül” (!) összeesett és Európa szégyenletes abdikációja az orosz császár diktatóri fenhéjjázásával szemben és a bolgár események rendkívüli peripeziái és annak megfontolása, hogy Sándor fejedelem lemondása nemcsak nem vég, de a végnek még csak nem is kezdete, és az a ropogtatni szeretett lyukas mogyoró, hogy a béke (már hogy a béke!) fentartásának mindennél (mondják: „mindennél”) fontosabb érdeke nem enged a veszély elhárításának ama módjához folyamodni, melyre elutasíthatlanul reá mutat a keleti kérdés ama értelmének, ama horderejének logikája, melyet levelem elején körvonaloztam s tudomra soha senki tagadásba nem vett: ezek oly tekintetek, melyek ama meggyőződésre juttattak, hogy a tények konstatálásához, az eszmék tisztázásához, a falláciák eloszlatásához tehetséges szerint hozzájárulni nekem is hazafiai kötelességem. Tudom ugyan, hogy valamint e levelemben semmi újat nem mondtam, úgy ezentul sem fogok olyat mondhatni, a mit minden gondolkozó magyar ember nem tudna, hanem az eszmetalálkozás megerősítheti a meggyőződést, s ha annyit elérhetnék, hogy elmondhassam: „fungor vice cotis exsors ipse secandi”, igénytelen de becsületos szándoku igyekezetem tán még sem lenne egészen haszontalan.

Tehát a mint már e levelemben az irány-pontok konstatálásával megkezdtem, úgy folytatolagosan is szándokomban van megfelelni az Ön felszólításának; teljes egyszerűséggel, minden irányi hatás vadászata nélkül; csak néhány napot várok, miszerint lássam, hogy vajjon a 11-kére összehívott bolgár nemzetgyűlés nem von-e maga után valamely oly fordulatot, mely a kérdés taglalásánál számbavett kíván.

És most (bár ez sem új részemről) még csak az ellen akarok tiltakozni, hogy ha helytelenítőleg szölok a bécsi kabinet külpolitikájá felől, ez annak az indulatnak tulajdoníthatassék, melylyel hazánk, Ausztria és a bécsi udvar közt fennálló viszony iránt tudvalevőleg viseltetem.

Megmondtam tíz év előtt, említettem fentebb s újra ismétlem, hogy én a keleti kérdésben hazánk, az osztrák birodalom és az uralkodó család közt teljes érdeksolidaritást látok, s át lévén hatva ama meggyőződéstől, hogy a multakban követett téves udvari politika mellett a mind a hármat fenyegető veszély oly mérveket öltött, hogy annak elhárítására a három tényező benső egyetértése, s összefüggő közreműködése a helyzetnek imperativus követelménye; semmit jobban nem ohajtok, mint azt, hogy a döntő körökben végre belássák, miként az uralkodók akkor gondoskodnak legjobban családi érdekeikről, ha azoknak biztosítását népeik érdekeinek biztosításában keresik, s bizony nem nemzeti kérdésről szól belőlem, midőn arra figyelmeztetek, hogy a magyar nemzet létérdekeinek biztosítása kiváló méltánylásra érdemes, mert annak ereje nemcsak a legtöbb erő a monarchiában, hanem (a mi kimondhatatlanul fontos tekintet) még az egyedüli is, mely kifelé sehová sem húz. Tudom, hogy ez intéseimnek figyelemre méltatása a Habsburg-Lotharingai-háznak előnyére válnék; de én, a kiről tudva van, hogy törhet, de nem hajlik meg, én azt kiáltom: „legyen üdvözölve minden előnye, mely hazám létérdekének biztosításával lett megszerezve.”

Én nem szeretem az osztrák sást hazámban. Ez nekem politikai relióim, mely felől örömtelen hontalansággal folytonos hitvallást teszek; s engem, kinek szemem előtt a külső mesterkélt fény-máz és cziczomák a belső rohadtságot el nem takaríthatják, engem az, a mi Önöknél csak legközelebb is történt s folyvást történik, és annak szemlélete, hogy minő közönyvel (nehogy azt mondjam: mulatozva) siklik a Milton hidján tova nemzetünk, e relióimhoz ragaszkodásomban csak megerősíthetne, ha azt még erősebb lehetne tenni, mint a minő; de azért lelkem egész őszinteségével ismétlem, a mit épen a keleti kérdést tárgyalva már évek előtt mondtam: bármennyire nem szeretem is az osztrák sást hazámban, azt nem akarom, hogy azt az ország egésze el, attól a gondolatától pedig irtózáttal borzadok, hogy hazám legyen a máglya, melyen az a sas elégettetik.

Oly utra tereltetik a történelem folyama, mely e katasztrófa felé vezet. Vigyázzon a hatalom, vigyázzon a nemzet, hogy el ne következhessek.

Fogadja Ön nagyrabecslésem kijelentését s barátságos üdvözlömetet.

Turin, szept. 8. 1886.

Kossuth Lajos.

Székelv vasut.

Csik-Karczfalva, 1886. szeptember 17.

Tekintetes szerkesztő ur!

Egy lépéssel közelebb: a székelv vasut ügye nagy horderejű lépést tett folyó hó 15-én, miről — elkésve bár — pár sorban értesíteni szándékozom a n. t. közönséget.

Nevezett napon meggyék érdemes alispánja ugyanis a végett jelent meg Felesikón a székelv vasutak vezérmeérnöke Sebessy Béla urral, hogy a Csikből Gyergyóba vezető leghevesebb utvonalat kutassa ki s megállapodásra jusszon az udvarhely — gyergyó — csiki vonalak elágazási pontjára nézve.

Karczfalván néhány ügybuzgó érdeklődő csatlakozása után a magánjellegű bizottság Jenőfalvából indult ki; e község Lok nevű völgyén felfelé változatos látkepekben gyönyörködve, mondhatni észrevehetetlen emelkedéssel, Székások tetejére ért, egy szép kilátással bíró kerek fensikra, mely a megye

alispánját, de különösen vezérmeérnök urat ragadta el s ebbeli benyomásainak nem egy ízben adott kifejezést; dicsérte a természeti szépségeken kívül a talaj kitünő voltát s a hegyhátnak aránylag csekély költséggel megközelíthetőségét. Vezérmeérnök ur szakszerű felvilágosításai s a helyi viszonyokkal ismerősök jóakaratu megjegyzései után a bizottság meggyőződén, hogy ez lesz az egyedüli legalkalmasabb csatlakozási irány Gyergyóval, alispán ur is hozzájárult a legszívesebben.

Leszállván a hegyről, a „Nyir“-en volt a pihenő és étkezés, miközben megjelentek a gyergyói érdekeltek megbízottjai, kiket alispán ur barátságos szavakban hívott fel a csatlakozásra s kik a felhívásnak a legkészségesebben engedtek is, elfogadván szívesen a vezérmeérnök ur szakszerű felvilágosításait, érthető magyarázatai után, hogy a csatlakozási pont terep- és költségviszonyok tekintetében nem lehet más, mint a Libán vizválasztója; ez felel meg a központi egyenes összeköttetésnek leghevesebben s korántsem vesztegeti a csiki irányt sem csekély távolságával.

Mindezek megbeszélése után folyt a kedélyes eszmecsere s a jó bor és nem volt hiány szellemes felköszöntőkben meggyék alispánjára, Becze Antal urra, továbbá a székelv vasutak eszméjének lelke, Ugron Gábor urra, Mihály Ferencz felesiki főszolgabíró urra s másokra. Végül pedig azon mindnyájunk által érzett ohajjal váltunk el egymástól: vajha felzett szerény áldomás, mely tudtunkkal legelső a csik — gyergyói vasutak történetében Isten szabad ege alatt, horderejében jó kívánatainkat is túlhaladná! Adja Isten!

Dr.

Kézdi-Vásárhely város képviselőtestülete

folyó hó 20-án gyűlést tartván, a lefolyt tárgyalásokból a következőket emeljük ki:

1. Felolvasatott a megye leirata, mely szerint Kézdi-Vásárhely város képviselőtestületének Simó Vilma övodavezetőnő fizetésének felmérésére vonatkozó határozata jóváhagyatott.

2. A kézdívásárhelyi „Rudolf-kórház” részére 24 köbméter tűzfűza engedélyeztetett.

3. Polgármester előterjeszti, hogy egy Miniska János nevű egyén hajlandó lenne a város tulajdonát képező Kecskés nevű erdő egy részét kibérelni oly czélból, hogy ott a moldovai határszélre vendéglőt építtet. Bérlet a bérleti idő eltelté után díjmentesen engedné át az épületeket a városnak. — A képviselő-testület hosszabb tárgyalás után nem találta elfogadhatónak az ajánlatot s a kérést egyhangulag visszautasította.

4. Polgármester előterjeszti, hogy az országos díjnek-egylet Kézdi-Vásárhely városát, mint erkölcsi testületet, tiszteletbeli tagjává választotta, s az erről kiadott okmányt bemutatja a gyűlésnek. — A képviselő-testület, tudomásul véve e kitüntetést, az egylet céljainak támogatására 10 frtot szavaz meg s utasítja a tanácsot, hogy ezen összeget az egyletnek küldje meg.

5. A tanács által összeállított 1887. évi városi költségvetés, mely szerint a bevétel 32,646 frt 83 krban, a kiadás meg 32,563 frt 20 krban, pénzmaradvány 83 frt 64 krkal lett előirányozva, egyhangulag elfogadotatott.

6. Az elsőfoku ipariskola mult évi számadása s jövő évi költségvetése némi módosítással helybenhagyatik.

7. A képviselő-testület Kőllönte László urat — tekintve az egyház és iskola iránt tanusított meleg érdeklődését és áldozatkészségét s nevezetesen, hogy nem régebben is az iskola részére 1000 frtyi alapítványt tett — polgári érdemei elismerésül állandó iskolaszéki taggá választotta meg.

8. Molnár Józsiás ur, hivatkozva azon sajtósági építkezési viszonyokra, melyek egy valószínű tűzfészekké teszik a várost, ajánlja, hogy egy esetleg bekövetkező nagyobb tűzveszély elkerülhetése végett hozzon a képviselő-testület erélyes rendszabályt arra nézve, hogy a város belterületén a gazdasági épületek közé jövőre ne legyen szabad takarmányfélleket, szalmát elhelyezni, melyek igen veszélyes gyuananyagok s folytonos veszélynek teszik ki a város közbiztonságát. — A képviselő-testület hosszas vita után kimondja, hogy ezen kérdésben nem fog ez uttal határozni, hanem felkéri indítványozó urat, hogy indítványát kellően megokolva, egy későbbi gyűlésen terjessze elé.

9. Indítvány folytán meghatározotatott, hogy a város négy végére négy új lámpa állíttassék fel, továbbá az ugyanott felállított mutatótáblák „Kézdi-Vásárhely rendezett tanácsu város” felirattal, s végül, hogy a rendőrök egyenruhával láttassanak el.

10. Az életbeléptetett tűzrendészeti szabályzat értelmében szükséges ker. főnöki tisztek a tanács tagjaira bizattak.

A gyűlés 12 órakor ért véget.

A bulgáriai események.

Szófia, szept. 17. A szobranje mai ülésén elfogadta a volt fejedelem ingatlan vagyosságának megvásárlásáról, a 15 milliónyi kölcsön fölvételéről és az ideai költségvetésnek az 1887. évre is való alkalmazásáról szóló törvényjavaslatokat. Egy másik elfogadott törvény a mostani választási törvény ama határozatát, mely szerint az első szavazásnál az összeirt választók szavazatainak egy harmad része szükséges, olykép módosítja, hogy a másodsori szavazást eltörli és a megválasztás abszolút többség útján történik.

Szófia, szept. 19. Ma délután négy órakor a fejedelem elleni összeesküvésben részt vett hadapródiskola zászlóját hivatalosan elégették. Az orosz konzulátus formás nyilatkozatában a birói eljárás elhalasztását követelte az összeesküvők ügyében. Az eljárást nem tartja időszerűnek. Az orosz konzulátus szigorú utasítások birtokában ma estig határozott választ kért.

Szófia, szept. 19. Az orosz konzulátus sürgetésére esti 7 óráig válasz nem adatott.

Külömfélék.

— Sajtóper. A Kánya János által Szántó József, Kiss Gábor és Hajnó Ignác ellen indított sajtóperben folyó hó 20-án megtartott esküdtszéki tárgyaláson vádlottak felmentettek s Kánya János a költségekben elmarasztaltatott. A tárgyalás részleteit lapunk jövő számában hozzuk.

— Román betörés. Folyó hó 17-én mintegy 30 darab romániai marha átlégt a magyar területre, miért is — a Romániában dúló marhavészre való tekintettel — azok behajtattak és a gyimesi m. kir. vesztég-intézetnél zár alá helyeztetek. Folyó hó 18-án este 7—8 óra között 30 fegyveres román határőrt éktelen lármával áttört a mi területünkre s a vesztég-intézet kapuit erőszakosan feltörve, az elzárt marhákat elhajtották. A sikerült hadjárat fölött örömmünnepet is ülték folyó hó 19-én közvetlen a mi határkapunk mellett. Megsütöttek egy juhót s csapra ütöttek egy hordó bort s dözölésközben átkiabáltak hozzánk s gyáva tehetetlenségünk miatt gyaláztak, tudtunkra adván azt is, hogy a magyar király nem olyan nagy ur, mint az oláh király, s hogy mi nem merünk nekik ártani, mert akkor végünk lesz. Mit mond ehhez a t. magyar kormány!? Csak dédelgessék továbbra is a rumuny szemtelenséget, mert még része lehet abban is, hogy egy szép napon — nem 30, hanem — 60 román határőr a magyar kormányt is elviszi Budapestről Bukarestbe. Mire való az a másfél millió katona, ha nincs ki megvédje területünket és tulajdonunkat az idegen rablók ellen?! A Janszky-ügynek vége van s most már kérve kérjük a magyar kormányt, juttasson azokból a polgárok védelmére és ne csak elnyomására. Kormányunk eddig elnézte, hogy határainkon muszka és román tisztek állandóan tanyáznak és felvételeket eszközölnek; hogy a románok 40—50 négyeszőg kilométernyi területet a miénkől elfoglaltak s azon utakat és hidakat csinalnak; hogy marháinkat elhajtották s hogy nagy mennyiségű szénánkat évenként megsemmisít stb.; de most reméljük, hogy az elkövetett szemtelenséghez méltó erélylyel fog az eddigiekért is elégtételt szerezni, nem nekünk, hanem magának: a magyar kormánynak, illetve Magyarországnak.

— Csikmege új székháza már földel alatt van, s a trachyt (nem gránit) köből faragott főpárkányzat is már elhelyeztetett, s őt a vakolás is javában foly, mire az építő bizottság figyelmét szorgosan felhívjuk. Azon hirrel szemben, mely szerint az építés költsége 100,000 frtra rugna, határozottan állíthatjuk, miszerint az összes költségek 80—85,000 forintra mehetnek, de ezen felül semmi esetre. A megye czimerének elkészítése iránt még nem intézkedett a vállalkozó, de valószínű, hogy Szárhgyen Moretti műhelyében fog készülni s körülbelül 3—400 frtba fog kerülni.

— Hymen. K. Csiszár József ur, Kézdi-Vásárhely város egyik legtekintélyesebb ifjú kereskedője, a mult vasárnap tartá esküvőjét özv. Csiszár Mihályné urnóval. Sok boldogságot kívánunk e házassághoz!

— A királyi Erdélyben. Rudolf trónörökösét október elejére várják Görgénybe. A vadászati előkészületeket már megtették. A radnótfáji udvari váróterem pár nap alatt elkészül. A királyi, az eddigi megállapodások szerint, az idén újra nejével együtt fog Görgényben tartózkodni.

— Elhaltak: Fábrius Károlyné megyesi Binder József, Fábrius Károly kézdívasárhelyi kir. törvényszéki írnok fiatal neje. folyó hó 20-án; Korondi Lajosné sz. Vass Anna volt marosvásárhelyi városi pénztárosné és ny. adótisztviselő folyó hó 22-én 27 éves korában Kézdi-Vásárhelyt. Béke poraikra!

— A kolera ugyancsak szedi áldozatait. A fővárosban vasárnap 5 egyén halt el kolérában. A pusztító rém már a vidékre is átcsapott. Győr városában e hó 10-éig hatvanhét egyén betegedett és tizenhét halt el kolera következtében. Fordultak elő koleraesetek még Ó-Bányán (Veszprém.), Pécsen, Mohácson, Szabadkán.

— Az erdélyi ipar érdekében a kereskedelmi miniszter a következő körrendeletet intézte a kereskedelmi és iparkamarákhoz: „Tudomásomra jutott, hogy némely osztályi iparosok a brassói és nagyszebeni posztógyártmányokat utánzóva, azokat utazók által az országban — mint erdélyi gyártmányt — terjesztik s hozzá forgalomba. Tekintettel az erdélyi ipar pártolása iránt országsszerte megindult mozgalomra, felhívom a kamarát, hogy ezt az ügyet éber figyelemmel kísérje s a kamara területén levő kereskedőket és fogyasztó közönséget ez esetleges visszaélésekre figyelmeztesse.”

— Merénylet egy miniszter ellen. Mint mult számunkban is jeleztük, Bratiannu miniszterelnök ellen merénylet történt, mely kicsibemult, hogy nem sikerült. Bratiannu csütörtökön este a minisztertanácsból ment haza s vele tartott Robescu volt postaigazgató is. Midőn egy mellékutczába fordultak be, egy ember ugrott elő s Bratiannu mellének revolvert szegzett. Robescu ritka lélekjelenléttel a merényletre vetette magát s annak a kezéből a fegyvert ki akarta csavarni. Ez erre elsütötte a revolvert s Robescut könnyen megsebesítette. Ekkorra már rendőrök siettek elő, kik a merénylet lefoglalták, ép abban a pillanatban, midőn másodszor is löni akart. A rejtélyes támadót, ki kézzel-lábbal toporzékolt, nagynehezen a rendőrségre hurcolták s itt kitűnt, hogy Alexandrescu Stoicának hívják és Primnic-Serabba való kocsmáros. Mi indította Bratiannu életének megtámadására, bajos elképzelni is. A miniszterelnök egész Romániában rokonszenvenek örvendő s annyi érdemet szerzett a független román állam megismosodása körül, hogy politikai büntetést gondolni is alig lehet. Másnap este Bratiannu tiszteletére fáklyás zenét rendeztek, melyen nagy néptömeg vett részt. A merényletet általánosan elítélték.

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen, boldogult férjem halála s temetése alkalmával a közrészvét annyi oldalról s olyan megható alakban fordult szerény családnk felé, hogy azt egyenként megköszönni képtelen volnék. Azért, bár szomorú, de elmulasztatlan kötelességet vélek teljesíteni, midőn az összes részvevő nagyrabecsült közönségnek, de különösen a jótékony nőgyesület, a tanítói kör, kir. törvényszék, kir. járásbíró, kir. ügyészség, kir. adóhivatal, tisztikar s a városi tanács, szolgabíró, mélyen tisztelt tagjainak e helyen ugya magam, mint családomban nevében, fájdalmas szívvel jövő, de hálás és meleg köszönetet mondok.

Kézdi-Vásárhelyt, 1886. szept. 20.

Özv. Vajna Gáborné.

Szerkesztői izenetek.

Dr. Karczfalva. Köszönjük! Kérjük más irányban is szíves közreműködését.

Jelcsik. Csik-Szereda. Nem lehet! Sajtőper lenne belőle s mi lenne akkor? Átdolgozva jó volna, s be is íratnók.

Felelős szerkesztők:

lfj. Dobay János. Sprencz György.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Sz. 4859. tkkvi

1886.

Hirdetmény.

Kézdivásárhelyi id. Tóth Dániel s neje csődtügyében az 1886. évi szeptember 30. és következő napjaira 4428—1886. tkkvi sz. végzéssel kitűzött árveréshez megállapított feltételek mellett a sárfalvi 379. sz. tjkvben foglalt 15821. hr. sz. ingatlan is eladatni fog.

A kézdívasárhelyi kir. törvényszék, mint tkkvi hatóság üléséből 1886. évi szeptember hó 18-án.

Rétyen Székely Dávid CURIÁLIS LAKTELKE a hozzá tartozó vendéglővel, ugy a földekkel együtt vagy részletesen 1887. január 1-étől kezdve 3 vagy 6 évre haszonbérbe adatik. Egyezkedni bármikor lehet a háztulajdonossal.

3—3

S.-Sztygyörgyön, 1886. szept. 6-án.

Székely Dávid.

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb szépirodalmi képes hetilapja.

A „Képes Családi Lapok“

1886. október elsején a kilenczedik évfolyamba lép.

Lapunk életideje a legkézzelfoghatóbb bizonyíték arra nézve, hogy a hazai családoknál befogadott kedvelt barátta lett s a legnemesebb örömmel mondhatni, hogy a „Képes Családi Lapok“ térfoglalásával sok kétesbecsű, selejtes tartalmú, különösen külföldi olvasmányokat szorítottak le a családok asztalairól, melyek részint hiu ígéretekkel, részint nagy hanggal folyton kísértének megvesztegetni a hazai közönség jóhiszeműségét.

Lapunk tartalmára nézve a kiadó és a szerkesztőség versenyezni fognak a buzgalomban, hogy továbbra is fokozott mérvben kiérdemeljék a közönség elismerő támogatását.

Közlöni fog jeles eredeti és fordított költeményeket, beszéyleket, rajzokat, népmeséket, szépirodalmi, egészségügyi cikkek; a rohanó idővel tartand minden irányban. Heti tárczák, adomák, apróságok, hírek, talányok stb. stb. fogják élénkíteni a lap tartalmát és azon leszünk, hogy a szövegbe nyomott képei a legjelesebb külföldi lapokban közöltekkel kiállják a versenyt.

A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára:

Egész évre 6 forint. Félévre 3 forint. Negyedévre 1 forint 50 kr.

Előfizetéseket elfogad minden hazai könyvkereskedés.

Mutatványszámokat küld ingyen és bérmentesen

a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala Budapesten,

IV. kerület, papnövelde-utca 8. sz. a.

GROSSMANN és RAUSCHENBACH ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA BUDAPEST.

Ajánlják kitűnő gyártmányaikat.

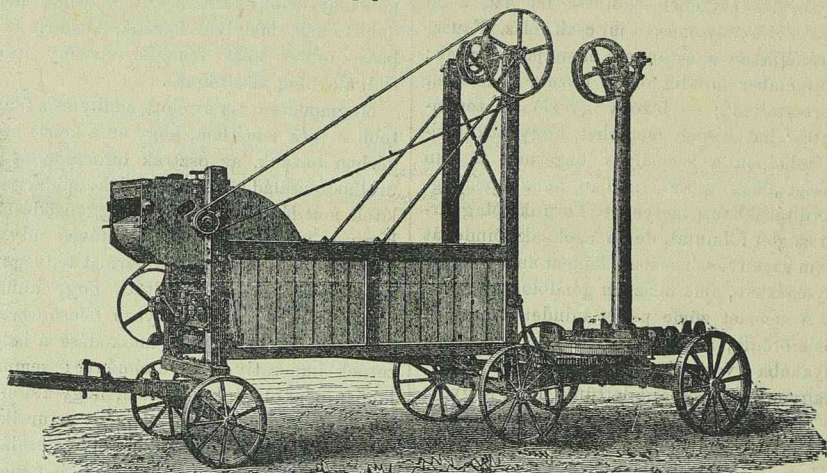
1885.
BUDAPESTI ORSZÁGOS
KIÁLLÍTÁS.

NAGY DISZOKLEVÉL.

Nagyban termelés, versenyképes, kivitelképesség és kitűnő munkaért.

1-, 2- és 3-vasu ekék, 3 ló erejű és azon túl fa-, kőszén- és szalmatüzelésre gőzmozgonyok, szeges és verőlecezes dobokkal, fa- és vaskeretrel gőzcséplőgépek, rosták, cséplőgépek járgányváltó hajtásra tisztító készülékkel vagy a nélkül, szőlősajtók kettős emeltyűvel, malmok stb. gazdasági gépek.

8—

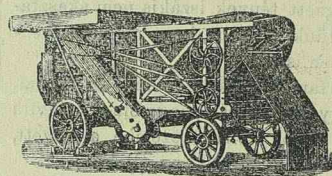
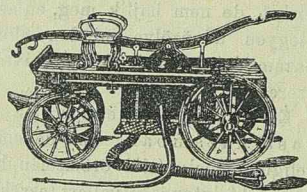

Arjegyzékekkel szívesen szolgálunk, valamint

Csik-, Udvarhely- és Háromszék megyében egyedüli teljhatalmu képviselőnk

Riemer Ede vaskereskedő Sz.-Udvarhelyt.

Allandó GAZDASÁGI GÉPRAKTÁR Sz.-Udvarhelyt.

Riemer Ede

(ezelőtt WASS és RIEMER)

Székely-Udvarhelyt

ajánlja a nagyérdemű közönségnek saját raktárán levő gazdasági gépeit, u. m.:

KÉZI CSÉPLŐK, fekvő és oszlopjárgányú tisztító szerkezettel és a nélküli cséplőkészleteit 12 és 4 ló befogására; **konkolyválasztók** buza, rozs, árpa és zab tisztítására, rosták (Baker-rendszer) a legújabb szerkezetű felső és alsó rázó művel. **szecskavágók**, répvágók, vetőgépek, láncboronák, rézsutboronák, rétgyaluk stb.

1 kézi téglavető gép, a melylyel naponta 3 ember kevés gyakorlat után 2—3000 téglát csinál.

Községeknek:

soproni Seltnerhofer Frigyes és fia uraktól Csik-, Udvarhely- és Háromszék megyébe több mint 30 községnek a legnagyobb megelégedésére szállított kitűnő munkaképességű, szilárd szerkezetű és olcsó tűzfeckendők és tűzoltó szerelvényeket.

Egyház-

több mint 15 községben vaskoronájú harangoorgona szerelt teljes

megyéknek:

felállított új, forgatható, kat, minden hangért az felelősséget vállalván.

Több hazai gép- és a legjobb hírnévnek örvendő soproni fecskendő- és harang-gyárossal kötött előnyös szerződéseimmél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az általam ajánlott gépek bármelyikét az itteni raktáron vagy bármely vasúti állomáson bérmentve, fuvar nélkül, budapesti árak szerint adhatom át 2—3 évi részletfizetésre.

Midőn e rendkívüli előnyt a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlom, kérem szíves megbízásait és maradtam

kiváló tisztelettel

RIEMER EDE.

24—40

Budapesti árak itt helyitt vagy bármely vasúti állomáson bérmentve.